

فرهنگ ضرب المثل های مشترک

فارسی و عربی

مؤلف : مهدی ناصری

www.ketab.ir

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور
مشخصات نشر
مشخصات ظاهری
شابک
وضعیت فهرست نویسی
موضوع
رده بندی کنگره
رده بندی دیویی
شماره کتابشناسی ملی
اطلاعات رکورد کتابشناسی

ناصری، مهدی، ۱۳۳۴-
فرهنگ ضرب المثل های مشترک فارسی و عربی / مولف مهدی ناصری.
تهران : شرکت نشر الکترونیکی و اطلاع رسانی جهان رایانه امین، ۱۳۰۰.
۵۶۱ص.
4 : 171-161-964-978-0۰۰۰۱۸۹۰۰۰۰ ریال
فبا
ضرب المثل های فارسی -- واژه نامه ها
Proverbs, Persian -- Dictionaries
ضرب المثل های عربی -- واژه نامه ها
Proverbs, Arabic -- Dictionaries
PIR۲۹۹۶
۲۹۷/۹۵
۸۶۷۶۲۲۲
فبا

نام کتاب: فرهنگ ضرب المثل های مشترک فارسی و عربی
مؤلف: مهدی ناصری
ناشر: نشر الکترونیکی و اطلاع رسانی جهان رایانه امین
تیراژ: ۵۰۰ جلد
تاریخ انتشار: پاییز ۱۴۰۰
نوبت چاپ: اول
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۶۱-۱۷۱-۴
قیمت: ۱۸۹۰۰۰ تومان

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است

هر نوع استفاده تجاری و بازرگانی از این فرهنگ، اعم از باز نویسی، خلاصه سازی، زیر کپی، ضبط کامپیوتری، فرهنگ الکترونیکی، لوح فشرده (CD)، شبکه های اطلاع رسانی، انواع بزرگراه های اطلاع رسانی نظیر اینترنت، اینترنت و هر نوع تکثیر دیگری بطور کلی و جزئی بدون اجازه کتبی ناشر ممنوع و قابل تعقیب قانونی است.

نشر الکترونیکی و اطلاع رسانی جهان رایانه امین

انتشارات جهان رایانه

@ JRayaneh

(+9821)22024850-3
26202071-22015100

+982122015100

j.rayaneh@gmail.com

+982122015100

www.computerworld.ir

جهان رایانه
COMPUTER WORLD CO.

به منظور استمرار و حمایت عملی از تولید و تکثیر این گونه محصولات، از خرید کالاهای بدون نقش این هولوگرام که نسخه اصلی نمی باشند، خودداری فرمایید.

ISBN: 978-964-161-171-4

9

789641

611714

دیباچه

چه نیازی موجب گردآوری «فرهنگ ضرب‌المثل‌های مشترک فارسی و عربی» شده است؟ و تفاوت این فرهنگ با دیگر فرهنگ‌های ضرب‌المثل در چیست؟

اگر چه در چند دهه‌ی اخیر مجموعه ضرب‌المثل‌های فارسی خوبی از جمله «مجمع‌الأمثال هبله‌رودی» (از کهن‌ترین مجموعه‌های ضرب‌المثل که در سال ۱۰۴۹ قمری نوشته شده است) و «امثال و حکم دهخدا» (دومین و مشهورترین مجموعه‌ی ضرب‌المثل فارسی است) منتشر شده است، اما هنوز جامعه‌ی ما در زمینه‌ی فرهنگ ضرب‌المثل‌ها با کمبودهای فراوان روبروست و در این میان به ویژه جای مجموعه‌ای جامع، کارآمد، آسان‌یاب و پیراسته از ضرب‌المثل‌های فارسی و عربی در آن خالی است.

- دربرگیرنده‌ی ضرب‌المثل‌های مشترک فارسی و عربی باشد.
- دربرگیرنده‌ی روایت‌های گوناگون یک ضرب‌المثل و معادل‌های آن در دو زبان باشد.
- در کنار ضرب‌المثل‌ها و به صورت شسته رفته، دربردارنده‌ی تعدادی از مهم‌ترین و رایج‌ترین اصطلاحات مشترک میان دو زبان باشد.
- مهم‌ترین اصل برابری برای ضرب‌المثل‌های فارسی بوده و صرفاً به موضوع پرداخته و عاری از هرگونه اظهارنظر شخصی باشد.
- نام‌گوینده‌ی شناخته شده‌ی ضرب‌المثل‌ها را آورده باشد.
- درست‌ترین و دقیق‌ترین معادل را دربرگیرد.
- هم معادل‌های فارسی و هم معادل‌های عربی روزآمد و کارآمد باشند.
- با بهره‌گیری از شیوه‌های نو در فرهنگ‌نویسی صرفه‌جویی لازم را در جا کرده باشد.
- بر اساس واژه‌ی مهم ضرب‌المثل تنظیم شده و با استفاده از ارجاعات به کم کردن صفحات کتاب و موضوعی شدن آن کمک کرده باشد.
- آسان‌یاب باشد، به گونه‌ای که خواننده به سرعت جمله‌ی مورد نظر خود را با مشخص کردن واژه‌ی مهم ضرب‌المثل بیابد.

این فرهنگ که اینک به جامعه‌ی ادبیات تطبیقی و دوست‌داران زبان و ادبیات فارسی و عربی تقدیم می‌شود حاصل هشت سال کار و تلاش برای رسیدن به هدف‌های بالاست. تدوین ضرب‌المثل‌ها بر اساس واژه‌ی اصلی آنها نوعی تقسیم‌بندی موضوعی بوده که برای نخستین بار

در میان دو زبان صورت می‌گیرد. تقسیم‌بندی واژه‌ی این امکان را برای خواننده فراهم می‌آورد تا روایت‌های گوناگون و معادل‌های مختلف یک ضرب‌المثل را به سرعت و آسان پیدا کرده و با متداول‌ترین و جالب‌ترین و ژرف‌ترین گفته‌های مشترک میان دو زبان آشنا شود.

شیوه‌ی تنظیم

بسیاری از مجموعه‌های ضرب‌المثل که تاکنون منتشر شده‌اند تقسیم‌بندی حرف به حرف (الفبایی) دارند که آسان‌ترین شیوه از نظر تدوین و بدترین شیوه برای خوانندگان است. بارزترین کاستی تقسیم‌بندی حرف به حرف، پراکنده‌گویی و بی‌نظم بودن ضرب‌المثل‌هاست به گونه‌ای که ترتیب ضرب‌المثل‌ها هیچ‌گونه ارتباط معنایی با هم ندارد. در تقسیم‌بندی حرف به حرف، روایت‌های گوناگون یک ضرب‌المثل و معادل‌های آن به صورت پراکنده و در صفحات مختلف کتاب آورده می‌شود. برای نمونه ضرب‌المثل‌ها و اصطلاحات زیر که روایت‌های گوناگون یک ضرب‌المثل بوده و یا با یکدیگر ارتباط معنایی دارند در این نوع تقسیم‌بندی پراکنده و در صفحات مختلف کتاب می‌آید:

- از یک گوش می‌گیرد و از یک گوش در می‌کند.

- از این گوش می‌گیرد و از آن گوش در می‌کند.

- پشت گوش انداختن.

- چشمش با من است گوشش جای دیگر.

- چه به من بگو چه به در بگو چه به خر.

- گوشش بدهکار نیست.

- نصیحت همه عالم به گوش من باد است.

- یاسین به گوش خر خواند.

- یک گوشش در است و یک گوشش دروازه.

- گوش اگر گوش تو و ناله اگر ناله‌ی ما آنچه البته به جایی نرسد فریاد است

مؤلف برای رفع کاستی‌های یاد شده در تقسیم‌بندی حرف به حرف، از تقسیم‌بندی واژه‌ای بهره گرفته است، بدین سان که هر ضرب‌المثل زیر مهم‌ترین واژه و یا واژه‌های خود ثبت می‌شود. از برجسته‌ترین ویژگی‌های این تقسیم‌بندی این است که روایت‌های گوناگون و مترادف‌های یک ضرب‌المثل در زیر آن آورده می‌شود و از طرف دیگر آسان‌یاب بوده و خواننده به سرعت و به سهولت جمله‌ی مورد نظر خود را با مشخص کردن واژه‌ی مهم ضرب‌المثل می‌یابد. چنانچه ملاحظه شد در تقسیم‌بندی حرف به حرف برای یافتن ضرب‌المثل‌های مترادف باید به بخش‌های مختلف کتاب مراجعه کرد، اما در تقسیم‌بندی واژه‌ای با مشخص کردن واژه‌ی مهم ضرب‌المثل (برای نمونه «گوش» در مثال بالا) می‌توانیم